

ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน

การพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น ล้วนสำคัญที่ควรพิจารณาจากการแรกคือ การวางแผนฐานทางการศึกษาให้แก่เยาวชน เพราะการศึกษาเป็นบันไดขึ้นแรกที่จะนำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดี หรือคุณธรรมอื่น ๆ แก่เด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กเหล่านี้มีชีวิตอยู่ได้อย่างดีในสังคม (สำนักงานเลขานุการครุสภา, 2533)

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นองค์กรทางการศึกษา ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนที่จบหลักสูตรระดับประถมศึกษาร่วมทั้งให้บริการและพัฒนาชุมชนซึ่งโรงเรียนดังอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนให้มีคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ได้ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาระดับกลางระหว่างประถมศึกษากับอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องความต้องการของผู้ที่จะศึกษาต่อและผู้ที่จะประกอบอาชีพ ปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้มีการขยายการให้บริการทั่วถึงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษายouth ซึ่งมีปริมาณงานและความลับซึ่งกันในการบริหารเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากนักเรียนเป็นงานที่ฝากไว้กับฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายปกครอง แต่เนื่องจากภาวะในสังคมเปลี่ยนไปขนาดของโรงเรียนขยายตัวมาก ปัจจุบันของนักเรียนมีมากขึ้น ความจำเป็นในการบริการต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนตามความต้องและความสามารถมากขึ้น งานบริการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแยกตัวออก มา ซึ่งจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีขึ้น นอกจากเป็นการช่วยลดปัจจุบันในโรงเรียนแล้ว ยังเป็นการช่วยลดปัจจุบันความสูญเปล่าในการศึกษาอีกด้วย (หนัส หันนาคินทร์, 2529)

กรมสามัญศึกษาได้แบ่งงานในโรงเรียนมัธยมศึกษายouth ให้กับออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ ซึ่งลักษณะงานของแต่ละฝ่ายสรุปได้ดังนี้

งานวิชาการ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตามแผนการศึกษาที่วางไว้
งานธุรการ คือ กิจกรรมที่สนับสนุนให้การบริหารงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

งานปกครอง คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอธิร่วมกันของครุภารต์และนักเรียนในการบริหารงานของโรงเรียนและเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ

งานบริการ คือกิจกรรมที่สนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ในส่วนของงานบริการของโรงเรียนมีด้วยกันดังนี้
งานหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนการบริหารงานของโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ช่วยผู้บุคลากรฝ่ายบริการเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายและรับผิดชอบงานบริการของโรงเรียนโดยตรง ผู้ช่วยผู้บุคลากรฝ่ายบริการต้องทำงานร่วมกับบุคลากร ฯ ฝ่าย นับตั้งแต่ผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ผู้ช่วยผู้บุคลากรฝ่ายอื่นในระดับเดียวกัน ครุ-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่นักการการโรง ตลอดจนนักเรียน นอกจากนี้ผู้ช่วยผู้บุคลากรฝ่ายบริการยังต้องทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกคือต้องให้บริการกับบุคคลด้วย นอกเหนือจากงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติเป็นประจำในโรงเรียน เช่น งานบริการด้านการเรียนการสอนแก่บุคคล งานของสมาคมครุพักรอง กลุ่มผู้มีอิทธิพล ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีงานกิจกรรมพิเศษเนื่องในโอกาสต่างๆ อีกมากมาย นับได้ว่าเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางมาก

ดังนั้นผู้ช่วยผู้บุคลากรโรงเรียนฝ่ายบริการจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้งานของฝ่ายบริการสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมก็จะช่วยลดปัญหา และข้อขัดแย้งต่างๆ ในการปฏิบัติงานได้ การจัดคนและพัฒนาคนให้มีความเหมาะสมสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งผู้ช่วยผู้บุคลากรฝ่ายบริการของโรงเรียน เป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ สมพงศ์ เกษมสิน (2523) กล่าวว่า "ปัจจุบันเป็นบุคคลยังคงความสำคัญเป็นเอกและเป็นเสน่ห์หัวใจ และรากแก้วของการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้น

การจัดบุคคลเข้าทำงานให้มีความเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด"

จากรายงานผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ ผู้ประสานงานของกรมสามัญศึกษาและศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด ประจำปีการศึกษา 2527 ชั้นกรรณสามัญศึกษา (2527) ได้สรุปเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏข้อมูลว่าผู้ดูแลร่างค่าแห่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีคุณลักษณะไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ช่วยในฝ่ายและผู้ช่วยส่วนหนึ่งไม่มีสมารถภาพที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารได้ด้อยไป สำหรับข้อเสนอแนะ คือให้การสามัญศึกษาพัฒนาคุณลักษณะและสมารถภาพของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาทุกฝ่าย เพื่อผลปัญหาดังกล่าว รวมทั้งอาจขอข้อมูลจากผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารด้วย โดยการพยายามหาวิธีการคัดเลือกเพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถสามารถเหมาะสมกับค่าแห่ง ด้วยแนวความคิดดังกล่าว ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสามัญศึกษา

ด้วยเหตุนี้การศึกษาถึงลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียนมัธยมศึกษา อันได้แก่ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะส่วนตนและด้านคุณสมบัติทางวิชาชีพ จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถสามารถเหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบของค่าแห่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในอนาคต นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสรรหาผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโอกาสต่อไป

นอกจากนี้ภาคใต้ยังมีภูมิประเทศซึ่งมีลักษณะแคมเปญอย่างมากตอนใต้ของภาคกลาง ลงมาในภาคใต้ยาวจนจรดหมู่บ้านและแม่น้ำเลชัย จังหวัดสำคัญของภาคใต้มี 14 จังหวัด คือ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา กระบี่ ตรัง พังงา สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ส่วนใหญ่ของภาคใต้เป็นภูเขาและมีท้องที่ติดภูเขา

ส่วนมาก (กิตติ์ฤทธิ์ สารชา, 2521) มีที่อภิปริยาเป็นแผนกล่างต่อเนื่องไปตามความพยายามของ
ค่ายสมุก นี้แม่น้ำสายสันฯ นี้ฝั่งดกซุกคลองปี น้ำดูดกากเพียง 2 ถูก คือ ถูกร้อน กับถูกฝน
ประชาชื่นนี้หลายเชื้อชาติศาสนา อารีษส่วนใหญ่ทำสวนยาง การประมง น้ำเต็มและ
ทำเนื่องแร่ทองจันหลาอย่างหัวคเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย สภาพดังกล่าว
ทำให้ภาคใต้มีวิถีการค้าเนินชีวิตร่องประชาชื่นแยกต่างหากก่อตั้งจากภาคอื่นฯ นอกจากนี้ภาคใต้ยัง
มีป่าไม้เกือบกับเรื่องการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สังคม และการเมืองมากกว่าภาคอื่นฯ
ด้วย จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
ลักษณะพิพิธประสังค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ตามการ
รับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะพิพิธประสังค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะพิพิธประสังค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้

สมมติฐานของการวิจัย

ลักษณะพิพิธประสังค์ค้านส่วนตนและด้านวิชาชีพของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ในภาคใต้แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตที่ 14 จังหวัด คือ ภูเก็ต พังงา ระนอง ภูรัง ตรัง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ทั่วถุง สงขลา สตูล นราธิวาส ปัตตานี และยะลา

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ช่วยผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคใต้

3. ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย คือลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 2 ลักษณะ คือ

3.1 ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านลักษณะส่วนตน ได้แก่ บุคลิกภาพ และคุณธรรม

3.2 ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณสมบัติทางวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และความเป็นผู้นำ

ค่านิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะส่วนตน และคุณสมบัติทางวิชาชีพของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

ลักษณะส่วนตน หมายถึง บุคลิกภาพและคุณธรรม

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ ได้แก่ ภาระมี ทัศนคติและสังคม

คุณธรรม หมายถึง ความประพฤติของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ ได้แก่ ความซุกซื่อ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความอดทน และความจริงรักภักดี

คุณสมบัติทางวิชาชีพ หมายถึง ความรู้ทางวิชาการ ประสบการณ์ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และความเป็นผู้นำ

ความรู้ทางวิชาการ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การบริหารและความรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ

ประสบการณ์ หมายถึง ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ได้แก่ อายุราชการ และการฝึกอบรม

ความสามารถในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถที่จะบริหารงานเบริการ ได้แก่ การวางแผนงานเบริการ การจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ การจัดบริการโฆษณา การจัดบริการสุขภาพอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการโสตท์ศูนย์ปกรณ์ การจัดบริการแนะแนว และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ความเป็นผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น ได้แก่ ความสามารถในการโน้มน้าว การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร และการตัดสินใจ ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่ายของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้

อาจารย์ หมายถึง ครุอาจารย์ที่ปฏิบัติงานประจำในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ หมายถึง ผู้ช่วยผู้บริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคใต้

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน

ภาคใต้ หมายถึง ที่นี่ที่ 14 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต พังงา กระบี่ ระนอง ตรัง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สตูล สังขละ นักลุง ปัตตานี นราธิวาส และยะลา

ประโยชน์ของการวิจัย

- ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้บริหารในการคัดสรับุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคใต้

2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเพื่อการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมของบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่ง และผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในภาคใต้

3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของกรรมสามัญศึกษาในการกำหนดคุณลักษณะของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ 45 โรงเรียน จำนวน 225 คน

1.1.2 อาจารย์ ได้แก่ ครุศาสตร์ที่ปฏิบัติงานประจำในโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ 45 โรง จำนวน 5,131 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสุ่มของ Taro Yamane(1973) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 225 คน จากจำนวนประชากร 225 คน

1.2.2 อาจารย์ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน จากจำนวนประชากร 5,131 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 595 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการ
เลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) ครอบคลุมลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านลักษณะส่วนตัว ได้แก่

1.1 บุคลิกภาพ

1.2 คุณธรรม

2. ด้านคุณสมบัติทางวิชาชีพ ได้แก่

2.1 ความรู้ทางวิชาการ

2.2 ประสบการณ์

2.3 ความสามารถในการปฏิบัติงาน

2.4 ความเป็นผู้นำ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารรองเรียนทางไปรษณีย์
และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยจะนำไปส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารรองเรียนและ
รับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่และร้อยละ

4.2 ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 การเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับลักษณะที่พึง
ประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัยไว้ ดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของ การวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ค่านิยมสัมภ์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย วิธีค่าเนินการวิจัย ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย

บทที่ 2 วาระคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ก้าวถึง การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีค่าเนินการวิจัย ก้าวถึง ประชาราษและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการเปรียบเทียบ การรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในภาคใต้

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายการอ้างอิง ประกอบด้วย รายชื่อเอกสาร หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ และอื่นๆ

ภาคผนวก ประกอบด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย และประวัติการศึกษาของผู้วิจัย